Wat zijn de verwachtingen van de patiënt bij de vraag naar een standaard check-up labo

Haio: CUYCKENS Liesbeth , U.G.
Promotor: AVONTS Dirk
Praktijkopleider: DE COOMAN Ilse

Context: Voor de huisarts is het afnemen van een check-up labo dagelijkse praktijk. Patiënten komen op consultatie met de vraag om eens alles in hun bloed te controleren zonder dat er klachten aanwezig zijn. Het aantal laboratoriumonderzoeken is de laatste jaren fors toegenomen waarbij het check-up labo de derde meest voorkomende reden is om bloed te trekken. Duidelijke richtlijnen rond een check-up labo zijn er niet, waardoor het verschil tussen artsen onderling groot is en er bovendien heel wat testen worden aangevraagd die als inadequaat kunnen worden beschouwd. Voor de patiënt is het check-up labo een belangrijke indicator om na te gaan of ze gezond zijn. Normale resultaten worden door hen gelijkgesteld met een normale gezondheidsstatus. Verder verwachten patiënten dat met een preventief labo pathologie?n vroegtijdig kunnen worden gedetecteerd en dus worden behandeld.

Onderzoeksvraag: Het doel van deze studie was om na te gaan wat patiënten vandaag belangrijk vinden bij de vraag naar een check-up labo en hoe er als arts beter kan gecommuniceerd worden met de patiënt rekening houdend met deze verwachtingen.

Methode: In deze studie werden 49 patiënten ge?ncludeerd met een leeftijd tussen 40 en 85 jaar. Al deze patiënten vulden de door de onderzoeker zelf opgestelde vragenlijst in. Deze vragenlijst werd gecodeerd in SPSS. Naast beschrijvende statistiek werd door middel van de Mann-Whitney U-test nagegaan of er verschillen zijn in de verwachtingen tussen mannen en vrouwen. Verschillen tussen de leeftijdscategorie?n werden onderzocht door gebruik te maken van de Kruskal-Wallis test.

Resultaten: 69.4% van de patiënten die een check-up labo laten uitvoeren, laten dit jaarlijks doen. Dit wordt door de patiënt belangrijk (38.8%) tot zeer belangrijk (38.8%) geacht. Een significant verschil (α=0.006 en α=0.032) kan worden waargenomen tussen de verschillende leeftijdscategorie?n. De belangrijkste reden waarom patiënten een check-up labo laten uitvoeren is om na te gaan of ze gezond zijn (91.8%). Bij normale resultaten geeft 93.9% aan gerustgesteld te zijn, bij afwijkende resultaten ? ondanks dat de arts gerust is ? is nog slechts 73.5% gerustgesteld. De analyses waarvan het meest verwacht wordt dat ze worden aangevraagd zijn cholesterol (85.7%), glucose (71.4%), PBO (63,3%), leverfunctie (63.3%) en screening naar kanker (59.2%). Vrouwen verwachten significant (α = 0.044) meer dan mannen dat er hormonen worden bepaald, patiënten tussen [50-59] en [60-69] verwachten t.o.v. de andere leeftijdsklassen significant (α = 0019) meer dat de cholesterol wordt nagekeken. 89.8% vindt dat er voldoende informatie werd verkregen door de arts bij het bespreken van de resultaten.

Conclusie: Patiënten vinden het belangrijk om op frequente basis een check-up labo te laten uitvoeren. De verwachtingen die ze hier bij hebben, liggen hoger dan wat in de richtlijnen wordt aangeraden. Bovendien lijkt het erop dat patiënten een groot geloof hebben in de mogelijkheden van het labo-onderzoek waarbij een normaal resultaat een grote geruststelling is naar hun gezondheid toe, maar een afwijkend resultaat snel twijfel oproept. Op basis van de bevindingen werden communicatietips ontwikkeld die in de praktijk van toepassing zijn om de verwachting van de patiënt te achterhalen en misverstanden te vermijden.